

Poradnik Młodego Drwala cz.16

Dodano: 05.03.2022

Pniaki po ścinie drzewa są wizytówką drwala. Można z nich wyczytać niemal wszystko - od tego, czy drzewo poleciało we właściwym kierunku, po to jaką techniką było ścinane. Przede wszystkim jednak świadczą o poziomie umiejętności osoby, która wykonała ścinę.

Rzazy podcinające

Rzaz podcinający wykonuje się po to, aby obrać prawidłowy kierunek obalania - innymi słowy, aby drzewo upadło w wyznaczonym przez nas miejscu. Musi on zastać wykonany w taki sposób, aby wysokość pniaka, który pozostanie po ścinie nie była większa, niż 1/4 średnicy pnia w miejscu cięcia. Należy o tym pamiętać, ponieważ zbyt wysokie pniaki to po pierwsze straty surowca (co się równa niższemu wynagrodzeniu), a po drugie wysokie pniaki często uszkadzają maszyny leśne, które najczęściej po nas zrywają. Występuje kilka rodzajów rzazów podcinających, o których opowiem później.

Podczas zakładania rzazu podcinającego pierwsze wykonujemy cięcie skośne, nachylone pod kątem 45° - 60° . Skąd takie widełki? W niektórych metodach ścinki drzew pilarkę będziemy jeszcze wprowadzali od przodu - cięciem sztyletowym prostopadle do założonego rzazu kierunkowego (podcinającego). Inne kąty nachylenia mogą również wynikać z budowy odziomka lub występowania napływów korzeniowych.

Głębokość podcięcia pnia powinna mieścić się w granicach od 1/4 do 1/3 średnicy pnia w miejscu cięcia. Jest to optymalna głębokość dla naszego bezpieczeństwa, gwarantująca upadek drzewa ale również zabezpieczająca przed jego niekontrolowanym rozłupaniem.

Podczas wykonywania rzazu podcinającego drugie w kolejności wykonujemy cięcie poziome - powinno ono być równe i spotkać się z cięciem ukośnym. Jest to ważne, ponieważ każde dodatkowe zacięcie na linii spotkania się tych rzazów (skośnego i poziomego) wpływa na kierunek obalania drzewa, a zbyt głębokie "zadrapanie" jest po prostu przecięciem najważniejszego elementu bezpieczeństwa w drzewie, którym jest jego zawiasa.

Zawiasa najważniejsza

Błędy podczas ścinki nie biorą się znikąd. Zazwyczaj wynikają one z pośpiechu i braku dokładności oraz precyzji operatora pilarki. Każdy ruch, każde cięcie pilarką można zaobserwować na późniejszym pniaku, który pozostaje w glebie. Jak powinien wyglądać wzorowy pniak?

Najważniejszym elementem, który na każdym pniaku powinien się znaleźć jest zawiasa. Jest to fragment nieprzepiłowanego pnia, pomiędzy rzazem podcinającym i ścinającym. Zadaniem zawiasy

jest utrzymanie kierunku obalania drzewa w zamierzone miejsce oraz spowolnienie jego upadku. Jej szerokość powinna wynosić $\frac{1}{10}$ średnicy pnia w miejscu cięcia (przykładowo, jeżeli ścinamy sosnę o średnicy 35 cm to nasza zawiasa powinna mieć grubość ok. 3,5 cm). Zawiasa nigdy nie powinna jednak być cieńsza niż 2 cm.

W szczególnych przypadkach dopuszcza się przecinanie zawiasy (zawieszenia), bądź usuwanie jedynie jej fragmentu (ścinka grubych drzew z cięciem sztyletowym sercowym). Należy jednak pamiętać, że wycięta część zawiasy, łącznie z jej podcięciami nie powinna przekraczać 50%, a samo jej skrócenie - maksymalnie po 5 cm na stronę.

Kształt zawiasy zależy od zastosowanej metody ścinki. Może być trójkątna albo prosta. Trójkątny kształt zmienia trajektorię upadku ścinanego pnia, tak aby upadł w zamierzonym miejscu (stosuje się do drzew, które są nachylone w bok od kierunku obalania), bądź na szybkość upadku drzewa (przy drzewach tzw. mocno pochylonych). Zawiasę prostą zostawiamy w pozostałych przypadkach.

Rzaz ścinający i próg bezpieczeństwa

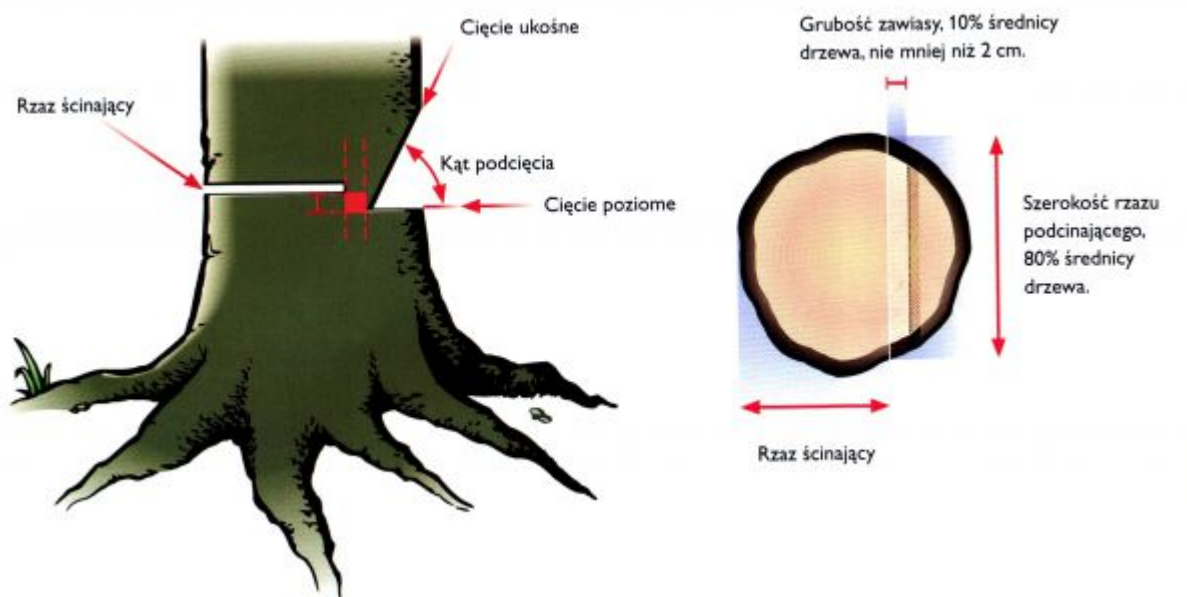
Rzaz ścinający jest ostatnim cięciem przy pniu drzewa, które wykonujemy przed jego obaleniem. To on ostatecznie odcina surowiec od pniaka. Istnieje kilka rodzajów cięć i metod, które możemy wykorzystywać podczas jego wykonywania. Są to: cięcia proste, sztyletowe i złożone.

Cięcie proste jest jak sama nazwa wskazuje jest najprostszą metodą i rodzajem cięcia pilarką - prowadzimy pilarkę od początku drzewa do zawiasy i obalamy ścinaną sztukę. Nie ma tu dużej filozofii. Cięcie proste wykorzystywane jest podczas ścinki drzew, których średnica pnia w miejscu cięcia jest mniejsza niż długość naszej prowadnicy.

Cięcie sztyletowe jest najbardziej wymagającym rodzajem cięcia. Drwal musi panować nad każdym ruchem i balansem swojego ciała. Nie jest to proste, zważając na to jak wielkie drgania powoduje pilarka. Cięcie sztyletowe jest to zazwyczaj wstęp do cięcia złożonego. Powoduje ono wprowadzenie prowadnicy w pień drzewa. Drwal "wbija" pilarkę odpowiednio głęboko wierzchołkiem prowadnicy i rozpoczyna zasadniczą fazę ścinki. "Sztylet" może być wykorzystywany również podczas wykonywania rzazu podcinającego przy bardzo grubych sztukach, gdzie średnica pnia przekracza dwukrotną długość wykorzystywanej przez nas prowadnicy.

Od sztyletu przechodzimy do cięcia złożonego. Charakteryzuje się ono tym, że jest wykonywane etapami. Zazwyczaj wykorzystuje się dwa sposoby jego wykonania - na okrętkę, gdy pilarz obraca się wokół drzewa wykonując zasadniczy rzaz ścinający albo na tzw. "połówki", które składa się z dwóch cięć prostych. Warto to zapamiętać, ponieważ jeszcze nie raz będziemy o tych rodzajach wspominać w naszym poradniku.

Każdy rzaz ścinający powinien być poprowadzony o $\frac{1}{10}$ średnicy pnia w miejscu cięcia wyżej, niż cięcie poziome rzazu podcinającego. Powstaje nam wówczas tzw. próg bezpieczeństwa. Zapobiega on przedwczesnemu zerwaniu zawiasy i oderwaniu się pnia od pniaka. Pomaga on nam również w obaleniu drzewa, ułatwiając i de facto umożliwiając przepchnięcie drzewa klinami. W górach próg bezpieczeństwa nie powinien być mniejszy niż 5 cm.

Co sobotę będziemy przypominać kolejne części naszego "Poradnika Młodego Drwala":

Cz. 1 - Dlaczego drwale w Polsce nie używają dodatkowego osprzętu?

Cz. 2 - Taśma miernicza

Cz. 3 - Kleszcze do drewna

Cz. 4 - Klupa i inne dodatki w pasie drwala

Cz. 5 - Ostrzenie piły na stojąco

Cz. 6 - Łańcuch i jego parametry

Cz. 7 - Jak prawidłowo naostrzyć pilę?

Cz. 8 - Tankowanie pilarki

Cz. 9 - Elementy bezpieczeństwa w pilarence

Cz. 10 - Jak bezpiecznie obchodzić się z pilarką?

Cz. 11 - Planowanie prac

Cz. 12 - Szlaki operacyjne od podszewki

Cz. 13 - Zanim zaczniesz ścinać

Cz. 14 - Tirfor

Cz. 15 - Ścinka drzew z dźwignią - obracakiem

Cz. 16 - Parametry pniaka

Cz. 17 - Ścinka drzew standardowych

Cz. 18 - Ścinka drzew pochylonych zgodnie z kierunkiem obalania

Cz. 19 - Ścinka drzew pochylonych niezgodnie z kierunkiem obalania

Cz. 20 - Ścinka drzew nietypowych (hubiastych, dziuplastych, z wieloma pniami, z pękniętym pniem, przy liniach energetycznych)

Cz. 21 - Zawieszenia

Cz. 22 - Okrzesywanie

Cz. 23 - Metody Okrzesywania

[Cz. 24 - Przerzynka](#)

[Cz. 25 - Serwis i utrzymanie pilarki](#)

[Cz. 26 - Klin Klinowi nierówny](#)

JH

Komentarze (0)

Nie dodano jeszcze żadnego komentarza.